

Venäjä

Venäjän keskuspankki piti avainkoron ennallaan 7,50 prosentissa. Korkokouksensa yhteydessä 26.10. keskuspankki totesi lyhyen aikavälin inflaatoriskien olevan ylöspäin. Kuluttajahintojen nousu vuodentakaisesta oli syyskuussa 3,4 %. Vuoden lopussa keskuspankki arvioi inflaation olevan noin 4 % ja ensi vuoden lopussa hieman yli 5 %. Kertaluonteiset tekijät, kuten ALV:n korotus vuoden 2019 alussa, voivat hetkellisesti kiihdyttää inflaatiota. Keskuspankin ennusteen mukaan inflaatio hidastuu 4 prosentin tavoitetasolle vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla.

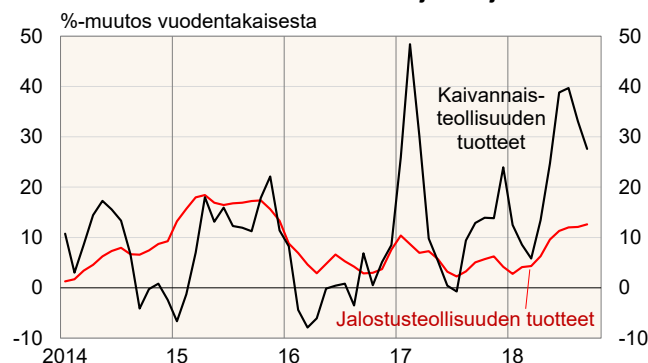
Markkinakoroista pankkien välisten ruplamääräisten ns. yön yli -lainojen (MIACR) korot seuraavat läheisesti keskuspankin avainkorkoa. Pankkien yrityksille myöntämien (pl. Sberbank) ruplamääräisten lainojen kuukausikorot olivat tammi-elokuussa keskimäärin noin 1,7 prosenttiyksikköä korkeammalla kuin keskuspankin avainkorko. Elokuussa ruplamääräisten yritysluottojen keskikorot olivat hieman alle 9 % (reaalisesti hieman alle 6 %).

Vientihintojen nousu kohottanut teollisuuden tuottajahintoja Venäjällä. Kotimaahan suuntautuvien toimistusten tuottajahintojen nousu on tänä vuonna nopeutunut ja se oli syyskuussa yli 14 % vuodentakaisesta. Kaivannaisteollisuudessa hintojen vuosimuutos on viime kuukausina ollut peräti noin 30–40 %.

Kahden edellisvuoden tapaan kaivannaisteollisuudessa kotimaahan toimitetun raakaöljyn hinta on noussut jyrkästi öljyn vientihinnan kanssa. Vientitullin takia kotimaisen hinnan taso pysyy kuitenkin vientihintaa paljon alempana. Kotimainen veroton tuottajahinta on viime vuosina ollut noin kolmanneksen halvempi kuin vientihinta.

Öljyn kotimainen hinta ja öljytuotteiden vientihinnat ovat nostaneet öljytuotteiden hintoja Venäjällä. Öljyn ja öljytuotteiden paino kotimaisissa tuottajahinnoissa on noin neljäsosa. Bensiinin hinnan noustua eri jakeluvaiheissa ripeästi keväällä hallitus alensi sen valmisteveroa loppuvuoden ajaksi.

Teollisuuden kotimaantoimitusten tuottajahintojen nousu

Lähde: Rosstat.

Kotimaan tuottajahinnat ovat nousseet vientihintoja seurailleen myös kemian teollisuudessa sekä metalli- ja metsäteollisuudessa. Näillä aloilla kotimaiset hinnat ovat viime kuukausina olleet 10–15 % vuodentakaisesta korkeammalla.

Euraasian talousliitto on yhtenäistänyt ulkoisia tullejaan ja alkanut purkaa sisäisen liikkuvuuden esteitä. Talousliitto on kehittynyt entisten neuvostotasavaltojen aiempien talousyhteistyösopimusten päälle. Neuvostoliiton hajotessa sen 15 jäsenmaasta 12 (kaikki paitsi Baltian maat) perustivat Itsenäisten valtioiden yhteisön (IVY). Yhteisön kesken solmittiin vapaakauppasuhteet, mutta ei edetty sen syvempään yhteistyöhön. Siksi Venäjä, Valko-Venäjä, Kazakstan, Kirgistan ja Tadžikistan perustivat vuonna 2000 Euraasian talousyhteisön. Koska yhdentymisen ei senkään puitteissa edennyt, Venäjä, Valko-Venäjä ja Kazakstan perustivat Euraasian tulliliiton vuonna 2010 ja Euraasian talousliiton 2015, jolloin Armenia ja Kirgistan liittyivät siihen.

Liiton perusajatus ja valtarakenne mukailevat paljolti Euroopan unionia, mutta sen tehtäväksi on rajattu pelkkä taloudellisen yhdentymisen tukeminen. Perussopimuksen mukaan liiton on määrä edetä vaiheittain kohti tavaroiden, palveluiden, työvoiman ja pääoman vapaata liikkuvuutta sekä lopulta yhdenmukaistaa talouspolitiikka ja ottaa käyttöön yhteinen raha. Markkinoiden yhdentymiselle on asetettu melko kunnianhimoinen aikataulu: sähkö vuonna 2019, öljy 2024, kaasu 2025 ja rahoitus 2025. Kaikkien suunnitelmien toteutuminen edellyttäisi jäsenten näkemys- ja eturistiriitojen sovitamista.

Tähän mennessä liitossa on edetty lähinnä rajojen ylittämisen helpottamisessa. Sisärajaratkastuksista on lähes kokonaan luovuttu, ja ulkoisia tavaratullimaksuja ja -menettelyjä on yhdenmukaistettu. Vuoden 2018 alussa käyttöön otettu yhtenäinen tullisäännöstö on helpottanut liiton ulkorajan ylittävää kauppaa. Sähköinen tulli-ilmoitusjärjestelmä edistää myös kauttakuljetusten valvontaa. Ilman valvontaa liiton olisi vaikeaa tehdä vapaakauppasopimuksia muiden maiden ja järjestöjen kanssa, sillä sopimukset koskevat useimmiten vain sopimuskumppanimaisissa valmistettuja tavaroita. Tullien yhtenäistämisen lisäksi Euraasian talouskomissio on ryhtynyt ajamaan yksittäisten kilpailun esteiden purkamista. Se edistää muun muassa tutkintojen vastavuoroista tunnustamista, julkisten kilpailutusten tasapuolisuutta ja sisävesistöjen avaamista jäsenmaiden aluksille.

Talousliiton laajenemisen painopiste on entisissä neuvostotasavalloissa, mutta liiton nimi on valittu siten, että se ei sulje pois Euraasian mantereeseen minkään valtion jäsenyyttä. Talousliitto pyrkii myös parantamaan ulkoisia kauppasuhteitaan. Se on tehnyt vapaakauppasopimuksia Vietnamin kanssa ja väljemmät yhteistyösopimukset Kiinan, Egyptin ja Iranin kanssa. Talousliiton pyrkimys läheisempiin taloussuhteisiin Länsi- ja Etelä-Aasian maiden kanssa on osin päällekkäinen Kiinan Silkkitie-aloitteen kanssa, vaikka nämä hankkeet virallisesti sovitettiin yhteen jo vuonna 2015.

Kiina

Kiinan automarkkinoilla kasvu on pysähtynyt. Kiinan autoalan myyntitilastojen mukaan henkilöautoja myytiin kolmena viime kuukautena vähemmän kuin vuosi sitten. Syyskuussa myynti väheni 12 % vuodentakaisesta. Samalla autonvalmistajien voitot ovat laskeneet jyrkästi.

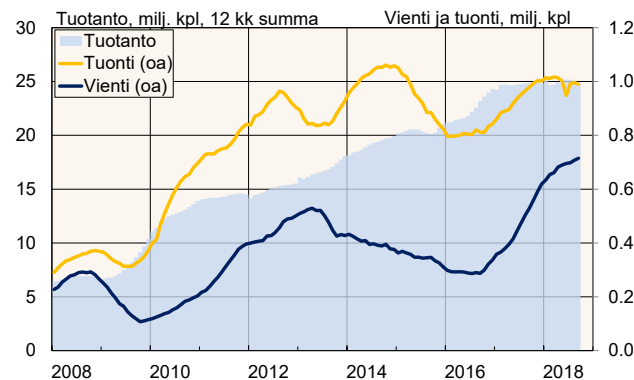
Kiinan automarkkina on maailman suurin. Maassa myydään tällä hetkellä vuositasolla noin 25 miljoonaa henkilöautoa, kun Yhdysvalloissa autoja myydään 17 miljoonaa. Myynnin kasvu on tänä vuonna ollut kuitenkin erittäin vaisua ja viimeisen 12 kuukauden kokonaismyynti oli syyskuussa vuodentakaisella tasolla. Ulkomaisten, pääosin Kiinassa valmistettujen, automerkkien osuus myynnistä on 60 %.

Myös henkilöautojen tuotannon määrän kasvu on pysähtynyt. Kiinassa valmistetaan vuositasolla 25 miljoonaa autoa, joista vientiin menee 700 000 autoa. Kiinaan tuodaan vuodessa noin miljoona autoa.

Automyynnin kehitys heijastelee kotitalouksien kulutuskysynnän muutoksia, joskin Kiinassa erilaiset subventiot ja veromuutokset ovat myös heilutelleet autokauppaa. Nytkin on uutisoitu, että hallitus suunnittelee autojen ostoveron laskemista tukeakseen tuotannon kasvua.

Autokaupan hidastumisesta huolimatta sähköautojen myynti kasvaa nopeasti. Kiinan osuus maailmassa myydyistä ladattavista (täyssähkö ja ladattavat hybridit) sähköautoista on noin puolet. Heinä-syyskuussa ladattavien sähköautojen osuus oli 5 % Kiinassa myydyistä henkilöautoista.

Kiinan henkilöautojen tuotanto, vienti ja tuonti vuositasolla

Lähde: CEIC

Kiinalaisyriyten suorat sijoitukset ulkomaille edelleen pienemmät kuin vuonna 2016. Kauppasodan kärjistyisestä huolimatta Kiinaan on virrannut tammi-syyskuussa enemmän suoria ulkomaisia sijoituksia kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Myös Kiinan suorat sijoitukset ulkomaille ovat kasvaneet. Kuva investointikehityksestä kuitenkin vaihtelee sen mukaan, mitä tilastoja käytetään.

Ulkomaisten suorien sijoitusten (pl. rahoitussektori) virta Kiinaan oli kauppaministeriön mukaan tammi-syyskuussa

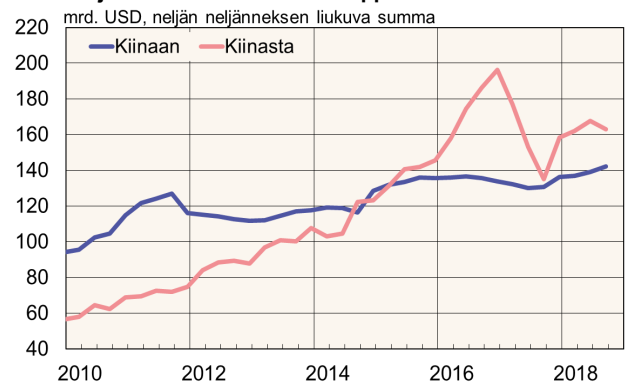
98 mrd. dollaria eli 6 % enemmän kuin viime vuoden vastaavaan aikaan. Maksutasetilastoissa Kiinaan virtaavien sijoitusten määrä ja kehitys poikkeaa huomattavasti kauppaministeriön tilastoista. Tammi-kesäkuun maksutaseessa ulkomaisten sijoitusten virta Kiinaan oli 126 mrd. dollaria, mikä on yli kaksi kertaa enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Suorien sijoitusten tilastointi ja tulkinta on hankalaa, sillä sijoitusta ei välttämättä tehdä sijoittajan kotimaasta. Kauppaministeriön tilastojen mukaan Kiinaan suuntautuvia sijoituksia hallitsee Hongkong 65 prosentin osuudellaan. Myös muut Aasian maat ja veroparatiisit ovat näkyvästi esillä. EU:n osuus Kiinaan virtaavista sijoituksista on 9 prosentin luokkaa ja Yhdysvaltojen ainoastaan 2 %. Kiina on kauppaneuvottelujen yhteydessä avannut joitain toimialojaan (mm. autoteollisuus ja rahoitusala) laajemmalle ulkomaiselle omistukselle, minkä toivotaan tukevan maahan suuntautuvia sijoituksia. Kauppasota itsessään on saanut monet yritykset miettimään tuotannon siirtämistä pois Kiinasta.

Kauppaministeriön tilastoissa kiinalaisyriyten ulkomaille tekemien suorien sijoitusten virta oli tammi-syyskuussa 89 mrd. dollaria, mikä on 6 % enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Ulos virtaavat sijoitukset kasvoivat erityisesti vuoden alkupuoliskolla, mutta heinä-syyskuussa kasvu kääntyi negatiiviseksi vuotta aiempaan verrattuna. Kiinan maksutasetilastoissa maasta ulos virtaavat sijoitukset noudattelevat suunnilleen samanlaista kehitystä kuin kauppaministeriön tilastoissa. Tammi-kesäkuussa investointien arvo (46 mrd. USD) oli 12 % vuotta aiempaa suurempi.

American Enterprise Instituten ja Heritage Foundationin China Global Investment Tracker (CGIT) -tietokannan mukaan kiinalaisyriyten ulkomaille tekemät sijoitukset vähenivät alkuvuonna viime vuoteen verrattuna. Tammi-kesäkuussa kiinalaisyriyten suurten (yli 100 milj. USD) suorien ulkomaisten sijoitusten virta oli 56 mrd. dollaria, kun viime vuoden vastaavaan aikaan se oli 101 mrd. dollaria. Viime vuoden lukua nosti huomattavasti kesäkuulle ajoittunut sveitsiläisen Syngenta-yrityksen osto (43 mrd. USD). Vuoden alkupuoliskolla 35 % sijoituksista suuntautui CGIT:n mukaan Eurooppaan ja 10 % Yhdysvaltoihin. Osuudet ovat hieman pienempiä kuin viime vuonna.

Suorien sijoitusten virrat Kiinan kauppaministeriön tilastoissa

Lähde: Kiinan kauppaministeriö ja CEIC